

MOJE AFRICKÁ ODYSEA

TOMÁŠ BLAŽEK

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

EDICE PAMĚTI
ČESKOSLOVENSKÉ
OBCE LEGIONÁRSKÉ

MOJE AFRICKÁ ODYSEA

TOMÁŠ BLAŽEK

MOJE AFRICKÁ ODYSEA

TOMÁŠ BLAŽEK

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

Copyright © Tomáš Blažek, 2023

Cover art © Lukáš Tuma, 2023

Photos © archiv autora, 2023

Czech edition © Československá obec legionářská, Nakladatelství Epoque, Praha 2023

ISBN 978-80-87919-98-9 (Československá obec legionářská)

ISBN 978-80-278-0139-8 (Nakladatelství Epoque)

ISBN 978-80-278-1351-3 (pdf)

OBSAH

OBSAH

Úvodem – něco o mně —	11
Libérie —	13
Cesta do mise —	21
Odzbrojovací proces a demobilizace —	34
Gbarnga, Sanniquelle, Monrovia —	94
Příprava na volby 1997 —	138
Parlamentní a prezidentské volby 1997 —	157
Návrat domů —	163
Epilog —	184
Dovětek —	188
Přílohy —	192

Vážené sestry, vážení bratři,
milí čtenáři,

v roce 2021 se v rámci Edice paměti Československé obce legionářské podařilo vydat vzpomínky přímého účastníka mírové mise UNPROFOR. Mezi publikované vzpomínky československých legionářů a příslušníků československých zahraničních jednotek za druhé světové války se tak v rámci naší edice zařadilo poprvé svědectví válečného veterána novodobých zahraničních misí. Kniha, kterou máte před sebou, je dokladem toho, že ve vydávání vzpomínek novodobých válečných veteránů hodlá ČsOL i nadále pokračovat.

Svůj význam má nepochybně skutečnost, že se jedná o vzpomínky na misi OSN UNOMIL, které se za českou stranu účastnilo jen několik jednotlivců – příslušníků Armády České republiky. Jako pozorovatel byl do Libérie vyslán i major Tomáš Blažek, aby se podílel mimo jiné na dohledu nad přípravou a průběhem zdejších historických voleb, které následovaly nedlouho po ukončení krvavé občanské války. Vydáním Blažkových vzpomínek zpřístupňujeme další blízký, konkrétní vhled do našich novějších vojenských dějin. Vhled, který bychom jinak jen těžko rekonstruovali na základě oficiálních dokumentů té doby. Díky této knize máme na příkladu dalšího českého vojáka možnost si představit, s čím se naši váleční veteráni, zvláště pak pozorovatelé, setkali při své službě vlasti v rámci misí Organizace spojených národů, během kterých, a to bez přehánění, se podíleli na snahách udržet celosvětový mír. Za to jim patří dík!

plk. v. v. MUDr. Pavel Budinský, Ph.D.
předseda Československé obce legionářské

Vážení čtenáři, sestry a bratři,

Československá obec legionářská, jako spolek se stoletou tradicí, se vždy ve své historii snažila o propagaci a zachování tradic a paměti legionářů, účastníků všech odbojů a bojovníků za zájmy Československa a České republiky, dnešní terminologií, válečných veteránů.

V roce 2021 jsme vydali v Edici pamětí ČsOL knihu Pepy Faláře *Vzpomínky na válku v „Jugošce“: V mírové misi UNPROFOR*. Tato kniha se setkala s velkým ohlasem a inspirovala řadu veteránů k oprášení svých vzpomínek a v mnoha případech i k jejich sdílení nejrůznějšími formami. Zároveň ale vyvolala v řadách veteránů, účastníků jiných misí než UNPROFOR, především pozorovatelů OSN, pocit, že na jejich mise je zapomenuto. Není, nesmíte ale „držet své paměti v šuplíku“, musíte je včas vyndat nebo se alespoň postarat, aby se neztratily, až tu nebudete. Čas je neúprosný.

Již v roce 2021 se mi ozval (kromě jiných) Tomáš Blažek z Vyškova se svými autentickými paměťmi, zpracovanými bezprostředně po návratu ze své mise v Libérii. Na přelomu let 2023 a 2024 si připomínáme 30. výročí zahájení mírové mise OSN UNOMIL v Libérii. Proto jsme v Československé obci legionářské uvítali, že máme paměti z rozsahem sice malé, ale významné mise OSN. Význam této mise spočíval především v tom, že mise UNOMIL splnila svůj účel, a to nebylo a bohužel ani dnes není pravidlo.

V průběhu dokončování knihy vzpomínek Tomáše Blažka na misi UNOMIL se mi ozvali další účastníci mise se svými paměťmi. Se zájmem jsem se s materiály seznámil. S politováním ale musíme jejich vydání z časových důvodů odložit na další kulatá výročí. Doufám, že zájem autorů o vydání vzpomínek

vydrží a třeba zájem čtenářů uspíší vydání dalších knih o této úspěšné misi pozorovatelů OSN v málo známé africké zemi.

Rádi bychom v příštím svazku v Edici pamětí ČsOL, který bude věnován novodobým misím, zveřejnili vzpomínky účastníka mise IFOR/SFOR. Proto prosím a vyzývám válečné veterány k poskytnutí svých autentických, tehdy psaných vzpomínek ke zveřejnění.

Závěrem přeji čtenářům příjemný čtenářský zážitek, poučení a zaujetí tématem tak, jak se při čtení vzpomínek Tomáše Blažka stalo mně.

Viktor Šinkovec
vedoucí Projektu péče o válečné veterány

ÚVODEM - NĚCO O MNĚ

Již v mládí mě velmi lákala vojenská uniforma. Pamatuji, když jsem jako malý kluk měl to štěstí a velkou radost z toho, když jsem od nějakého vojáka, ať již to byl základák, či voják z povolání, dostal odznáček, nejlépe hvězdičku. Touha stát se vojákem z povolání byla s přibývajícimi roky stále silnější, ale přede mnou byly nejprve povinnosti studijní.

Po ukončení základního vzdělání jsem absolvoval střední všeobecně vzdělávací školu, dnešní gymnázium, následně jsem úspěšně dokončil nástavbové studium – abiturientský dvouletý kurz na střední ekonomické škole. Poté se

V první důstojnické hodnosti v roce 1973.

mé klukovské přání začalo naplňovat.

Tehdy jsem na vojenské správě dostal tip, respektive nabídku ke studiu na důstojnické škole. Byla to roční důstojnická škola v Žilině se zaměřením na proviantní zabezpečení armády. Zdárně jsem tam absolvoval důstojnické zkoušky a dočkal se tak první důstojnické hodnosti, vyřazen jsem byl jako podporučík. To bylo v roce 1973.

Protože pravidlem bylo a je rozmísťovat nové absolventy k útvarům nikoli podle jejich přání, ale podle potřeb armády, moje další cesta vedla do Prahy, kde jsem se stal pomocníkem

náčelníka proviantní služby u pluku dálkových spojů. Tam jsem získával první zkušenosti v praxi. Zanedlouho jsem je musel uplatnit již ve funkci náčelníka služby.

Mé působení v Praze v důsledku reorganizace skončilo a já jsem byl personálním rozkazem přemístěn do Podorlicka, k pluku dělostřelců, kde jsem ve funkci náčelníka proviantní služby setrval do roku 1981. Rozhodl jsem se tehdy, že své vzdělání povýším na vysokoškolské a přihlásil jsem se ke studiu. Bylo mi vyhověno a já jsem se opět vrátil na Slovensko a opět do Žiliny, kde jsem nastoupil na Vysokou vojenskou školu týlového a technického zabezpečení. Studium bylo čtyřleté, ale po dvou ročnících byla v rámci armádní reorganizace škola přemístěna k Vysoké vojenské škole pozemního vojska ve Vyškově. Tam jsem také v roce 1985 promoval a studium tak dokončil. Následně jsem projevil zájem zůstat na vysoké škole ve funkci učitele dané odbornosti. Mé přání se splnilo a já jsem se stal nejprve asistentem, později odborným asistentem na katedře ekonomiky armády – proviantní zabezpečení. Po čase přišla další reorganizace, tentokrát šlo jen o reorganizaci interní, v rámci VVŠ. Byl jsem předurčen do funkce učitele stejné problematiky, a to na vojenské střední odborné škole, která při VVŠ působila.

A protože život přináší změny, po desetiletém kantorském povolání jsem se na základě informací Ministerstva obrany hlásil do konkurzu uchazečů na post vojenského pozorovatele v mírových zahraničních misích. Byl jsem vybrán a tak začala moje další, zcela jiná pouť vojenským životem.

Po zdárném ukončení specializovaného kurzu pro vojenské pozorovatele a komplexní následné lékařské prohlídce v Ústřední vojenské nemocnici jsem se připravoval na vyslání do mise do Iráku. Bezpečnostní situace v této zemi však mé vyslání neumožnila, a tak přišla na řadu další alternativa a tou byla mise v Libérii pod názvem UNOMIL (*United Observers Mission in Liberia*). Jestliže jsem předtím sháněl informace o misi v arabské zemi, díky změně jsem nyní narychlo musel shromažďovat informace o probíhající misi v zemi africké.

Konečně nastal čas rozloučit se s rodinou, s milovanou českou zemičkou a vydat se na dalekou cestu do země na jiném kontinentu. Jak vše probíhalo, to se, čtenáři, dozvíš v následujícím pojednání.

LIBÉRIE

Před svou cestou jsem se samozřejmě snažil o Libérii získat co nejvíce informací. Protože ani dnes zajisté tato africká země nepatří mezi nejznámější, zde je malé shrnutí tehdejšího stavu.

Základní údaje

Oficiální název státu: anglicky Republic of Liberia, česky Liberijská republika. Rozloha země byla 111 369 km², dělila se na 13 okresů a počet obyvatel byl v roce 1999 odhadován na 2 924 000. Hlavním městem je Monrovia (v roce 1995 cca 962 000 obyvatel). Úředním jazykem je angličtina, mluví jí jen asi 20 % obyvatel. V korespondenci se používá asi 20 kmenových jazyků. Negramotnost v roce 1995 byla vysoká – 62 % (u mužů 46 % a žen 78 %). Platí se liberijským dolarem (LRD). Libérie je prezidentská republika. Zákonodárnou moc má dvoukomorový parlament složený ze Sněmovny reprezentantů a Senátu. Sněmovna reprezentantů má 64 a Senát 26 poslanců. Výkonná moc je v rukou prezidenta, který vládu jmenuje a předsedá jí. Libérie je členem OSN, členem Organizace africké jednoty, Hospodářského společenství západoafrických států (ECOWAS) a dalších mezinárodních organizací.

Libérie je přímořský stát v západní Africe při pobřeží Atlantského oceánu. Leží mezi 7° až 11° západní délky a 4° až 8° severní šířky v nadmořské výšce od 0 do 1850 m. Má protáhlý, zhruba lichoběžníkový tvar táhnoucí se v délce 520 km podél pobřeží, směrem do vnitrozemí dosahuje šířky od 160 do 270 km. Velikosti svého území (přibližně jako Bulharsko) patří v Africe k malým státům. Na severozápadě hraničí se Sierrou Leone (306 km), na severu s Guineou (563 km) a na východě s Pobřežím slonoviny (716 km); na jihozápadě ji ohraničuje Atlantský oceán (délka pobřeží 579 km). Časový rozdíl mezi místním časem a střeoevropským je jedna hodina.

Saint Paul River - July 07

Řeka Svatého Pavla v období dešťů.

Území Libérie vyplňuje asi ze 40 % plochá až mírně zvlněná pobřežní nížina, která podél řek zasahuje hluboko do vnitrozemí, kde přechází ve zvlněnou náhorní plošinu zabírající převážně střední a východní část země. Od oceánu odděluje vlastní nížinu poměrně ploché a málo členité pobřeží, severní výběžky země vyplňuje výrazně zvlněná Guinejská vysočina zvedající se z náhorní vysočiny do výšek přes 1300 m (nejvyšší vrchol Mount Wutibih 1381 m n. m.). Říční síť Libérie je hustá, vodní toky jsou krátké, bystré a vodnaté, kvůli četným vodopádům a peřejím jsou ale splavné pouze na malých úsecích. Nejdelší je s 540 km řeka Cavalla na hranici s Pobřežím slonoviny, která je však splavná jen na 80 km úseku. Vedle nesčetných krás však řeky v sobě skrývají i nebezpečí v podobě tropických parazitních červů způsobujících bilhariózu. Větší jezera a umělé vodní plochy se v Libérii nevyskytují.

Asi 26 % země pokrývají lesy, především tropické deštné pralesy s pěti až šesti vegetačními stupni, v nichž rostou vzácné dřeviny (například sikon, tiana, kosipo). Vedle toho se dřeviny, především teakové stromy, pěstují na plantážích. Na močálovitém pobřeží je vegetace mangrovů. V sušších oblastech, zejména

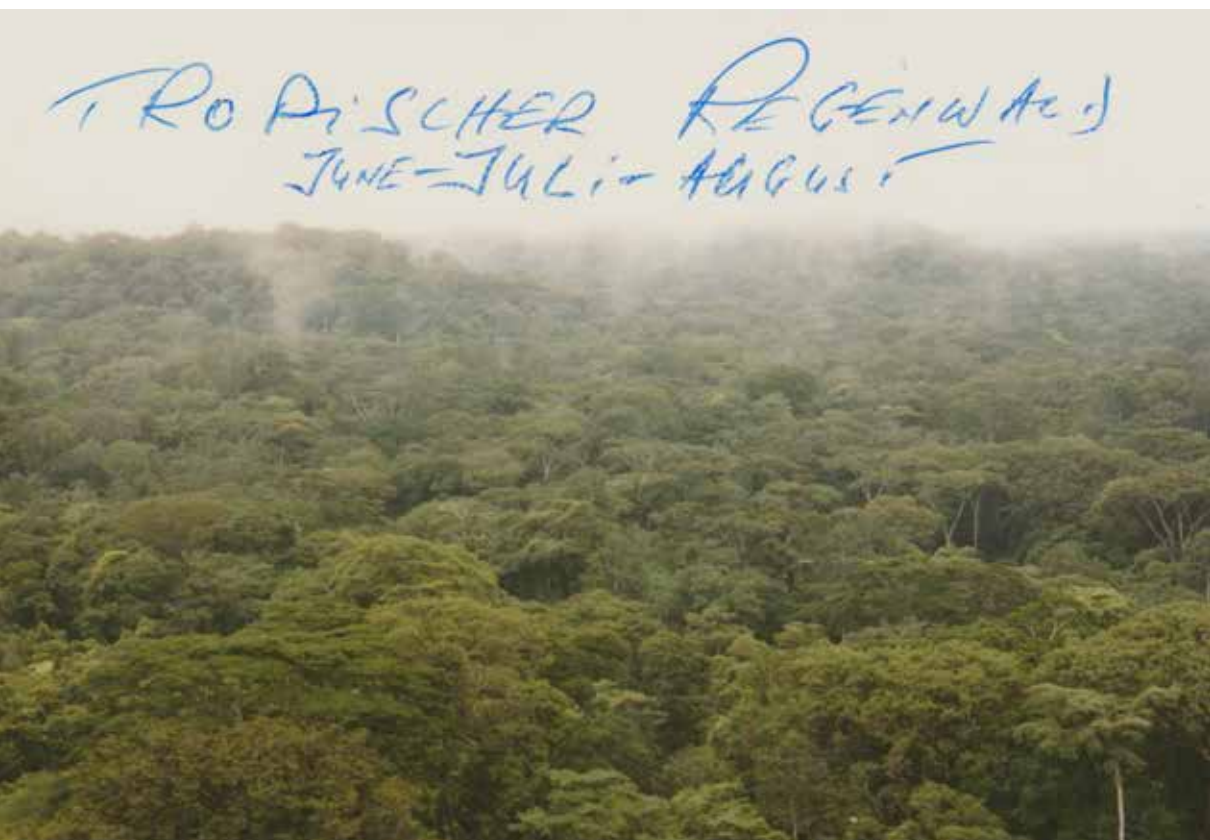
u hranice s Guinejí, převládá travnatá savana s lokalitami akácií a baobabů. Libérie leží v tropickém pásmu. Má horké a vlhké podnebí s velmi malými výkyvy teplot, které směrem do vnitrozemí stoupají. Nejteplejšími měsíci jsou březen a duben s průměrnou teplotou 27 °C (maximální i přes 40 °C), nejchladnější měsíce mají v průměru 23 °C. Vysoké teploty jsou u moře snižovány mořským vánkem. Snížení teplot (asi o 5 °C) způsobují i vysušující větry „harmatány“, které vanou z pevniny a přinášejí s sebou saharský písek. Celé území Libérie je pod vlivem tropických monzunů, roční úhrn srážek činí na pobřeží 4 000 až 6 000 mm a ve vnitrozemí 2 000 mm. Hlavní období dešťů je mezi květnem a zářím, po něm přichází období sucha vrcholící v prosinci a lednu.

Obyvatelstvo tvoří z 95 % domorodé černošské kmeny, z nichž nejpočetnější jsou Kpellové (20 %), Bassové (14 %), Grebové (9 %), Giové (8 %) a Kruové (7 %). Z 5 % je tvořeno ostatními národnostmi, z nichž asi 3 % připadají na Amerikolibérijce (potomky osvobozených amerických otroků). V důsledku občanské války utekl ze země přes 1 milion obyvatel, především do Guineje (400 tis.) a Pobřeží slonoviny (360 tis.), ze Sierry Leone naopak imigrovalo na 100 tis. uprchlíků. Většina obyvatel se hlásí ke křesťanství (68 %), muslimů je téměř 14 %. Asi 70 % obyvatel vyznává i animismus. Rozmístění obyvatelstva je značně nerovnoměrné. Nej hustěji je osídleno pobřeží (v okolí Monrovie i přes 200 obyv. na km²), nejméně tropické pralesy (pod 5 obyv. na km²). Podíl městského obyvatelstva byl v roce 1995 45 %. Jediným velkoměstem je hlavní město Monrovia, po něm následují (tis. obyv., 1993): Buchanan (24), Yekepa (14), Tubmanburg (14), Harper (11).

Libérie je zaostalý agrární stát s těžbou nerostů a podnebím příznivým pro zemědělství. Stala se však pouze producentem a vývozcem základních surovin, zatímco místní průmysl, vlastněný ve své většině cizinci, je rozsahem malý a ekonomicky nevýznamný. Občanská válka v letech 1989-1997 rozvrátila hospodářství země, zejména pak infrastrukturu v hlavním městě Monrovi a jeho okolí. Mnoho podnikatelů a obchodníků ze země uprchlo a vzali s sebou kapitál i zkušenosti. Demokraticky zvolená vláda, která se ujala moci v roce 1997, zdědila rozsáhlé zahraniční dluhy. Údaje o ekonomice buď chybí, nebo jsou zastaralé. HDP činil v roce 1993 asi 350 USD na osobu, roční míra inflace byla roku 1994 10 %, nezaměstnanost dosahovala v roce 1997 40 %. Zahraniční zadluženost byla vysoká – 2 107 mil. USD v roce 1996. Chudoba je všudypřítomná.

Těžba nerostných zdrojů je základem průmyslu. Hlavní nerostnou surovinou je železná ruda, dále se těží technické a klenotnické diamanty, zlato a bauxit. Znána jsou i ložiska ropy a manganu. Průmysl vytvořil v roce 1989 22 % HDP a v roce 1994 zaměstnával 8 % ekonomicky činných obyvatel. Je soustředěn z 60 % do hlavního města Monrovia. Představuje jej úprava železné rudy ve městě Buchanan, rafinérie ropy a cementárna v Monrovii, závod na zpracování kaučuku v Harbelu, dřevozpracující v Buchananu a Monrovii. Potravinářský průmysl je zastoupen cukrovarem a výrobkami palmového oleje, cigaret a piva v Buchananu a závodem na zpracování ryb a pivovarem v Monrovii.

Zemědělství se v roce 1989 podílelo na tvorbě HDP 37 % a v roce 1997 zaměstnávalo 69 % pracovních sil. Orná půda pokrývá 4 % plochy státu, pastviny a louky 59 %, lesy 18 % a zbytek je neproduktivní půda. Hlavním zemědělským produktem je kaučuk, dále se sklízí rýže, sladké brambory, kasava čili maniok,

Tropický prales v období dešťů.

yamy, taro, cukrová třtina, kokosové ořechy, palmová jádra, zelenina, pomeranče, ananasy, banány či plantýny (zelený nesladký banán). Živočišná výroba je zaměřena na chov skotu, prasat, ovcí, koz a drůbeže. Rybolov dosáhl v roce 1996 úlovku 7,2 tis. tun, z toho 55 % ve vnitrozemských vodách. Významná je těžba dřeva, zejména cenného tropického tvrdého dřeva.

Sektor služeb zajistil v roce 1989 41 % HDP a pracovalo v něm 24 % ekonomicky činných obyvatel. Pod „levnou“ vlajkou Libérie se plaví druhá největší námořní obchodní flotila na světě, vlastněná zahraničními rejdaři. V roce 1998 tvořily příjmy z liberijského námořního programu 28 % z celkových příjmů.

Dopravní infrastruktura je slabě rozvinuta. Železniční síť měla před občanskou válkou 480 km (z toho 328 km jednokolejných); využívala se především pro přepravu železné rudy. Během války byly železniční tratě převážně zničeny. Silniční síť měla v roce 1996 délku 10 600 km, z toho mělo pouze 657 km tuhý kryt vozovky. V roce 1996 bylo v provozu 9 400 osobních automobilů (1 vozidlo na 300 obyvatel) a 32 000 užitkových vozidel. Nejdůležitějšími námořními přístavy jsou Monrovia, Buchanan, Greenville a Harper. Liberijská obchodní flotila čítala 1 697 lodí o výtlaku 60,1 mil. BRT. Dvě mezinárodní letiště jsou v oblasti Monrovie – hlavní Roberts Field v Harbelu, 56 km východně od hlavního města, druhé přímo v Monrovii.

Vojenské výdaje dosáhly v roce 1998 2 % HDP. Ozbrojené síly měly 14 000 osob; připravovala se reorganizace armády se záměrem, že pozemní síly budou mít 3 400, vzdušné síly 500 a námořnictvo 1 100 osob. Koncem roku 1998 bylo na území Libérie na 2 000 vojáků ECOMOG. Tento kontingent byl v roce 1999 přesunut do Sierry Leone, aby posílil vládní síly v boji proti povstalcům.

Stručný historický vývoj do roku 2000 – oblasti napětí a zdroje konfliktu

Roku 1461 objevili pobřeží dnešní Libérie portugalsí mořeplavci; záhy sem pronikli portugalsí obchodníci s otroky, nato Nizozemci (v 16. stol) a později i Francouzi a Angličané.

Roku 1816 byla v USA založena Americká kolonizační společnost pro přesídlení osvobozených černošských otroků zpět do Afriky, která pro přesídlenec zakoupila část pobřeží na území dnešní Libérie; repatriace začala od roku 1820.

Dne 26. července 1847 došlo k vyhlášení nezávislosti a ústavy (vypracované osadníky podle amerického vzoru); Libérie se stává první nezávislou republikou v Africe, která si ji díky úzkým stykům s USA zachovala dodnes. Mezi osadníky, kteří s domorodým obyvatelstvem nesplynuli, a domorodci dochází často ke konfliktům a ozbrojeným střetnutím.

Dne 4. srpna 1917 vyhlásila Libérie válku Německu.

Dne 10. ledna 1920 je Libérie mezi zakládajícími členy Společnosti národů (jako jedna ze dvou afrických zemí).

Dne 27. ledna 1944 vyhlásila Libérie válku Německu a Japonsku.

Dne 24. října 1945 patří Libérie mezi zakládající členy Organizace spojených národů (jeden ze čtyř afrických států).

Dne 12. dubna 1980 přerušil vojenský převrat poměrně stabilní vývoj; moci se ujal gen. S. Doe a Lidová rada záchrany složená převážně z Afričanů, skončilo dominantní postavení Amerikoliberijců.

Dne 24. prosince 1989 vpád asi 200 povstalců (vedených potomkem Amerikoliberijců Charlesem Taylorem z Národní vlastenecké fronty Libérie – NPFL) do Libérie ze sousedního Pobřeží slonoviny – začátek občanské války v zemi.

Četné nepokoje a ozbrojené konflikty v Libérii, které v roce 1989 přerostly v téměř sedm let trvající občanskou válku, mají svůj původ v samotném vzniku Libérie, jejíž současná existence je výsledkem dobročinné činnosti Americké kolonizační společnosti a následně dalších obdobných institucí usilujících o repatriaci osvobozených černošských otroků zpět do Afriky a osvobození otroků z otrokářských lodí. Repatrianti, jenž s obtížemi snášeli tropické podnebí a prostředí (lijáky, bodavý hmyz, neznámé smrtelné nemoci), zůstali v zemi menšinou a s domorodým obyvatelstvem nikdy nesplynuli. Ti, kteří v nové zemi vydrželi, se však stali základem elitní skupiny, která po dlouhá léta vládla rozdrobeným domorodým kmenům. Zrodila se paradoxní situace, zvláštní druh kolonializmu s černými kolonizátory. Amerikoliberijci, bývalí otroci, se stali privilegovanou vrstvou napodobující do všech důsledků život plantážníků z jižních států USA. Mezi přesídlenci a domorodým obyvatelstvem (přes 30 kmenů), které bylo otrocky nuceno pracovat na plantážích, rostlo proto napětí. Časté byly lidové bouře proti nesnesitelnému útlaku a ozbrojená povstání (1915, 1917–1919), která byla pokaždé tvrdě potlačována, většinou se zahraniční pomocí.

Roky 1990–1993 ozbrojené konflikty a příměří mezi jednotkami nespářených stran; summit Hospodářského společenství západoafrických států (ECOWAS)

Centrum hlavního města Monrovie.

v Banjulu rozhodl vyslat do Libérie mírové jednotky. V září 1993 byla vyslána do Libérie Pozorovatelská mise OSN (UNOMIL), která měla spolu se Zápa-doafriickým mírovým sborem ECOMOG dohlížet na příměří a přípravu voleb.

V letech 1993–1996 vypukají nové ozbrojené srážky mezi frakcemi, občanská válka pokračuje. Po šesti letech ji ukončuje až mírová dohoda z 13. srpna 1995 (podepsaná v nigerijské Abudži). V roce 1996 znovu propukají prudké boje mezi jednotlivými frakcemi, masakr obyvatelstva pokračuje. Mandát UNOMIL v Li-bérii prodloužen do 31. března 1998.

Dne 19. července 1997 prezidentské a parlamentní volby (první za 12 let); bývalý povstalecký vůdce Charles Taylor a jeho Národní vlastenecká strana (NPP) – politická odnož NPFL se dostávají k moci; faktický konec občanské války v zemi, ve které od prosince 1989 zahynulo 150 000 lidí a 1,5 milionu osob bylo vyhnáno ze svých domovů; kontingent ECOMOG zemi opustil až 23. října 1999.

Léta občanských nepokojů a zejména vleklá občanská válka spojená s útě-kem většiny podnikatelů a únikem kapitálu negativně ovlivnily hospodářství

země, zničily její infrastrukturu, značně omezily výrobu potravin a znemožnily těžbu železné rudy, která patřila před počátkem občanské války k nejdůležitějším vývozním artiklům země.

Dne 10. srpna 1999 pronikli z Guineje do severních částí země ozbrojenci; dochází ke střetům s vládními vojsky; 12. srpna unesli ozbrojenci šest západních humanitárních pracovníků a další osoby; útok byl údajně organizován disidentskými silami z občanské války (1989-1997).¹

V době, kdy díky přetrvávající nevraživosti frakcí nedošlo k naplnění nadějí, které byly vkládány do mírového procesu v Libérii, jsem se jako vojenský pozorovatel vypravil do této země, abych pak vydal toto svědectví...

---

¹ V roce 1999 vypukla v Libérii druhá občanská válka, která trvala do 18. srpna 2003 a vyžádala si minimálně dalších 50 tisíc mrtvých. V letech 2003 až 2018 zde působila Mise OSN v Libérii (UNMIL). V současné době se zdá Libérie být stabilní zemí na cestě k demokracii.

CESTA DO MISE

Praha 6 – Dejvice, Vítězné náměstí, sobota – časné ráno 23. listopadu roku 1996.

Několik minut před pátou hodinou čekám v plné polní na příjezd mikrobusu s vojenskou poznávací značkou. Ten mě odveze na ruzyňské letiště, odkud pak přes Amsterdam odletím do Afriky. Nejsem sám. Je tu i můj kolega Karel, který poletí se mnou, dále jeho manželka a zástupce Ministerstva obrany České republiky.

Vozidlo přijíždí přesně v pět. Řidič nám pomáhá naložit objemná zavazadla, v nichž je, kromě potravin nezbytných k překonání prvních dnů mise, i potřebná výstroj. Jsme si vědomi toho, že budeme dlouhodobě žít v podmínkách odlišných od života u nás doma, zejména pak v docela jiných podmínkách klimatických. Před vysláním do mise jsme prošli sice důkladnou jazykovou a odbornou přípravou, ale jen realita prověří naši připravenost a schopnost odolávat všem těžkostem, které nás mohou potkat.

Nasedáme do mikrobusu a směřujeme liduprázdnou Evropskou třídou k letišti. Po čtvrt hodině jízdy vysedáme a svá zavazadla nakládáme na pojízdné vozíky, abychom se přesunuli do letištní haly. Tam pak vyčkáváme ohlášení letu do Nizozemska. Ještě poslední rady na cestu, poslední povzbuzující slova a společné foto. Poté odbavení, krátké rozloučení, pasová kontrola a vstup do zóny, která je vyhrazena pouze pro cestující. Nyní je to již jen na nás dvou – na mužích, oděných do polních stejnokrojů a očekávajících chvíle nejbližší. Byli jsme trochu nervózní, ale dobrá nálada nás přesto neopustila. V našem podvědomí totiž bylo ujištění těch, kteří odpovídají za naše vyslání do mise, že vše bylo předem domluveno a až přiletíme na africký kontinent, bude o nás postaráno. Čeká nás tam prý zástupce OSN.

Když se Karel před několika dny loučil se svými spolupracovníky, dostal od nich na památku útočný nůž s dlouhou čepelí. To prý proto, aby se vždy